

Det nordiske samarbejde har stor betydning for de enkelte borgere i de nordiske lande, men i høj grad også internationalt. Det har betydning, i og med at vi på mange måder har været rollemodeller for andre, både nationalstater og samarbejder, rundtomkring i verden.

Den velfærdsmodel, vi har udviklet med fordeling over skatten, hvor alle har ret til ydelser, i stedet for at man fordeler almisser og har forsikringer osv., har kunnet give inspiration til andre. Vores demokrati, udviklingen af menneskerettigheder, den måde, vi har forstået at opbygge et samarbejde mellem landene, der ikke bygger på militærmagt eller på ønsket om at være økonomisk supermagt, men derimod på en udstrakt respekt for demokrati og det enkelte menneske, har haft stor betydning, og mange har også i de debatter, vi har haft her i Folketinget, kunnet fortælle om den betydning, det nordiske samarbejde har haft for de baltiske lande i opbygningen af de nye demokratier her.

Det, at de nordiske lande har kunnet være med, uden at nogen har kunnet få mistanke om, at de har gjort det for at udbygge egne markeder og selv få indflydelse osv., men simpelt hen for at yde hjælp og give gode eksempler, har haft stor betydning. Det er også et samarbejde, der forhåbentlig fortsætter på det helt praktiske plan med alle de mange fælles problemer, vi har, og som skal løses. Jeg håber f.eks., at på trods af at Danmark nu ikke længere vil være særlig engageret på miljøområdet, vil der fortsat være stort engagement fra de øvrige nordiske lande på miljøområdet i samarbejdet med de baltiske lande og Nordvestrusland.

Også i de mere globale diskussioner kan Nordisk Råd og det nordiske samarbejde have betydning. I den venstresocialistiske grønne gruppe er noget af det, vi har arbejdet med hidtil og også fortsat vil give meget høj prioritering i det nordiske samarbejde, spørgsmålet om civil krisehåndtering. Hvordan kan vi fra de nordiske lande bidrage til opbygning af en international verdensorden, der bygger på retssystemer i stedet for på militærmagt? Hvordan kan vi bidrage til, at man prøver at forebygge konflikter og løse konflikter med fredelige midler i stedet for med militærmagt?

Med hensyn til militærmagt er der selvfølgelig også det store problem med våben. Vi er kommet med et, synes vi selv, ret beskedent forslag om, at der skal være større indsigt i våbeneksport. Hidtil er det ikke lykkedes at få opbakning til det, men det vil vi fortsat kæmpe for. Vi

mener, at det som første led i at få en lang større global kontrol med våbenhandelen burde være helt naturligt, at man får indsigt i, hvad der bliver eksporteret af våben fra de enkelte nordiske lande.

Der foregår jo i øjeblikket en stor diskussion i det nordiske samarbejde om, hvorvidt Norden skal reduceres til bare at være en region i EU, som kan samordne de nordiske landes holdninger til det, der foregår i EU. Vores holdning er meget klar: Vi mener, at Norden har en selvstændig rolle at spille og ikke skal reduceres til en region i EU. Det er utroligt vigtigt, at vi fortsat lægger et selvstændigt indhold i det nordiske samarbejde og sikrer, at Norden har en selvstændig rolle, ikke kun over for til borgerne i de nordiske lande, men også internationalt.

Angående forholdet til borgerne er der de helt naturlige rettigheder, som har været sikret på papiret gennem mange år, f.eks. retten til at rejse, bosætte sig, arbejde og studere frit i de nordiske lande. Men der er stadig mange praktiske problemer, og her er Hallo Norden et godt sted at starte med at se på, hvad det helt konkret er for problemer, folk støder ind i. Er der noget, vi kan gøre for at finde praktiske løsninger? Kan vi tage udgangspunkt i de mennesker, der kommer i klemme i de forskellige systemer, og se på, hvad vi kan gøre for at løse deres problemer?

Det er ikke altid, at vi kan harmonisere lovgivningen. Førtidspensionslovgivningerne er f.eks. ret forskellige, og i stedet for at vente på, at vi engang om mange år får en fælles førtidspensionsordning i de nordiske lande, kunne vi måske se på, hvad vi kan give borgerne af rettigheder, hvis de er flyttet rundt og har arbejdet i forskellige nordiske lande, så de ikke kommer i klemme og måske kun får en pension, de slet ikke kan leve af, fordi de tilfældigvis for nylig er flyttet til netop det nordiske land, hvor de kommer ud for den arbejdsulykke, der gør, at de ikke længere kan være på arbejdsmarkedet.

Der er også alt det, der handler om den nordiske nytte i forbindelse med forskning. Vi har jo ofte nogle problemer, der ligner hinanden, og så er der ingen grund til, at vi sætter os ned og opfinder den dybe tallerken i hvert af landene. Så kan vi lige så godt slå os sammen om at finde ud af, hvad vi kan gøre, og hvordan vi bedst kan løse problemerne. Tilsvarende er der en række sygdomsbehandlinger osv., hvor der ikke er nogen grund til, at vi opbygger specialisterfaring på grundlag af ganske få tilfælde i hvert enkelt land, men hvor det kan være fornuftigt at sige,